

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond — și timbru de 60 fl. pentru fie-care publicare.

CONCURS

Cu finea anuluișcolariu 1899/900 au devenit în vacanță următoarele stipendii din fondurile archidieceșane:

1. Din fundațiunea Moga un stipendiu de unamie (1000) corone pentru tineri români din archidieceșă, cari studiază drepturile seu filosofia, lipsiți de mijloce și cu purtări bune.

2. Din fundațiunea Francisc Iosif un stipendiu de patru-sute-patrzeci (440) corone, pentru tineri români din archidieceșă, cari ar voi a studia teologia la facultatea teologică din Cernăuți, lipsiți de mijloce și cu purtări bune.

3. Din fundațiunea Cologea un stipendiu de două-sute (200) corone și unul de una-sută-douăzeci (120) corone pentru tineri români din archidieceșă, studenți lipsiți de mijloce și cu purtări bune.

4. Din fundațiunea Peioviu un stipendiu de una-sută (100) corone pentru tineri români din archidieceșă, cari studiază, sunt lipsiți de mijloce și au purtări bune.

Aspiranții la aceste stipendii au a-și așterne suplicile la Consistoriul archidieceșan până inclusive în 1/14 August a. c. instruându-le cu următoarele documente:

- a) cu atestat dela oficiul parochial al comunei căreia aparțin, că sunt români greco-orientali;
- b) cu atestat școlariu despre sporiul în studiu în anul școlariu din urmă;
- c) cu atestat medical, că sunt deplin sănătoși;
- d) cu atestat dela primăria comunală despre poziția socială și starea materială a părinților;
- e) eventual cu alte documente recomandătoare.

Aspiranții au a indica locul, unde voiesc să studieze.

Sibiu, în ședința senatului școlariu, ținută la 13 Iuliu 1900.

Consistoriul archidieceșan.

Pasivitatea și noi.

Nu scim întru cât lucrurile au ajuns în acel stadiu al maturității politice, ca să se pōtă efectui o schimbare radicală în ținuta politică a românilor, cum ar fi bunăoară abandonarea pasivității decretate în Martiu 1869 la conferența din Mercurea.

Dacă lucrurile ar fi ajuns la acel stadiu, noi ne-am bucura, căci după o experimentare de ani 31, în cele din urmă am vedē justificare prin fapte prorociile noastre.

Când cetim azi cele ce s'au scris acum sunt 31 de ani, ne uimim de claritatea minții, de profunditatea vederilor ōmenilor dela 1869, cari au combătut cu atāta obiectivitate și onestitate politica de pasivitate.

În fruntea curentului cu activitatea era marele metropolit Șaguna, care privea lucrurile din o înălțime, la care dintre ōmenii de atunci puțini s'au putut avēta; era ajutorat Șaguna de o pleiadă de bărbați cu minte luminată, cu inimă caldă cari în interesul causei s'au desbrăcat de eul lor, și au avut curajul a se espune personal, opunându-se curentului cu pasivitatea. Consecuent ținutei sale jurnalul nostru a combătut curentul de pasivitate, dar l'a combătut cu moderațiune și demnitate, și ca fir roșu în înțrēgă campania străbate mîntea luminată și serioșitatea Cavalerului Pușcariu, care după Șaguna era spiritus rector cel mai agil, cel mai dibaciu luptătoriu; între dibacii luptători dela 1869.

Este caracteristică liniștea și serioșitatea Telegrafului Român în fața nervozității, care stăpâna colōnele ziarelor Federațiunea și Albina, dar mai ales Federațiunea, al căreia ecou era ziarul rēposatului Rosetti „Romanul” din București.

În numărul 17. dela 27 Februarie 1869 „Telegraful Român” ia pozițiune în fața conferenței dela Mercurea.

Eată cum scrie:

„În numărul 15. al ziarului nostru am zis, că nu voim să preocupăm conferința, și și în adevăr noi am așteptat rezultatul ei.

„A ne da o judecată asupra rezultatului încă nu voim. Cetitorii vor afla din cele de mai la vale publicate, că rezultatul este contra principiilor noastre, și așa judecata noastră ar putē fi privită de un fel de isbândă, de cea ce se ne ferescă Dumnezeu.

„Un lucru ne măchneșce și acela adevă, că nu am putut câștiga convingerea despre rătăcirea noastră în direcțiunea, pentru care am pledat. Sperăm că vom fi desbrăcați prin argumentele contrariilor noștri, însă nu fu așa. Causa pentru care păreriile noastre nu au putut pătrunde în conferință, o lăsam neatinsă, pentru alte timpuri mai bune, când d. e. nu va ședē nici un vecin rău pe la terestrele noastre, să asculte cu plăcere când ne spunem adevăruri neplăcute, noi între noi, în casă; pentru timpuri, când vom vorbi fără a ne suspiționa unii pe alții.

„Aducem însă și acum 'aminte fiecărui român, și cu deosebire celor ce sunt de adreptul pârtași la conducerea națională, a lua cestițiunea în mod mai obiectiv, a examina situațiunea din toate punctele de vedere și a nu se pune numai în pusetura simplă a simțimentelor, pentru că în cazul din urmă putem fi lesne seduși, precând în cazul prim e. ce e drept, învingerea mai grea căci are omul a se luptă și cu sine, însă învingerea e mai probabilă.

„Ce ne atinge pe noi vom căuta fără a ne amesteca în lucru până atunci, până când vom fi provocați de a muia condeiu, pentru cestiuni de felul celor deslegate în Mercurea, seu până când vom vedea că amenință de undeva vre-un pericol pentru națiune.

„Atunci nu din isbândă, dar din obligă-mēt vom relua de nou greaua misiune de a scrie și a pleda pentru păreriile noastre.”

Acēsta e ținuta ziarului nostru în primele zile după conferența dela Mercurea, ne-am dat la o parte și am lăsat teren aceluia, cari ducēu curentul cu pasivitatea, le-am lăsat tot lor și răspunderea, însă le-am atras atențiunea tot la interesele naționale, cari reclamă o judecată obiectivă, neprecupată.

Ținuta acēsta a ziarului nostru o am observat până azi la tōte cestițiunile mari. O am observat la 1881 când s'a statorit actualul program al partidei naționale, o am observat de atunci la tōte conferențele naționale, o am observat când cu Memorandul, care a avut așa grave urmări pentru Românii din Ardeal în special, la tōte ocasiunile înșe ne-am spus limpede vederiile noastre, fără a suspiționa, fără a calomnia pe alții, fără a terorisa și fără a ne impune vederiile noastre.

În o serie de articoli s'a susținut activitatea prin luna Iunie 1869, în care s'a arătat cum firul istoric ne indică înțrarea în parlament și validitatea noastră acolo, acceptând terenul legal, care ni se dă.

S'a arătat firul istoric la noi, s'a arătat la alte popōre, cari au avut sōrtea noastră, și s'au spus lucruri, cari durere în decursul timpului, în lungul interval de ani 31, de când se susține în principiu pasivitatea tōte, dar tōte s'au împlinit.

Încă în 1869 „Telegraful Român” a prorocit prezentarea memorandumului la tron, a prorocit și sōrtea aceluia pas politic.

Mîntea cea luminată a lui Șaguna, superioritatea spiritului lui a prevēzut rătăcirile cele din urmă, cari totdeuna sunt mai rele ca cele dintăiu, dară nu le-a mai putut opri în cursul lor.

S'a pornit torentul de lavină, în cursul seu a luat tot mai mare repezițiune, a dus cu sine tot ce i-a stat în cale, și a causat pustiul, care-l vedem azi.

„Telegraful Român” s'a dat la o parte și s'a mângăiat cu memorabilele cuvinte: „flere possem, sed juvare non”.

Vom vedea cu cât dar profetic și-a încheiat „Telegraful Român” la 22 Iunie 1869 remarcabila serie de articoli: „Activitate”.

FOIȚA

Cuvēnt

rostit de profesorul Dr. D. P. Barcianu cu ocasiunea încheerii anului școlar 1899/1900 dela seminarul archidieceșan Andreian, la 29 Iunie 1900.

I. P. domnule arhiepiscop și metropolit! P. O. dd. asesori consistoriali; stimăților colegi și iubitori elevi!

Iarăși un an de muncă împlinit și cu el iată-ne cu un pas însemnat mai apropiati de țința, cătră care nizuim!

Călători în țara străină a vieții am ajuns pe culmea unui deal, care ne permite să reprim asupra drumului făcut și să căutăm și asupra drumului, ce ne rămâne încă de parcurs.

Ocroțiți de aripile calde ale iubirii părinților voștri, încunjuiați de solitudinea desinteresată și mîntea prevēzătoare a mentorilor voștri profesori, ați umblat voi, iubitori elevi, până acum pe acēstă cale, aci desfășându-Vē în câmpii înflorite și de zile senine, aci trecēnd cu sfilă pe poteci strimbe și a-nevoioșe alături cu prăpăstii amenințătoare.

În tōtă acēstă lungă călătorie, sevrșită până aci, ei au fost, care s'au îngrijit să Vē înzestreze cu tōte cele trebuincioșe, ei 'și au frământat mîntea să afle mijlocele cele mai potrivite, prin cari să ve netezescă calea, ca piciorul vostru să nu se potignescă, ei s'au sbuciumat și neliniștit, când v'au vēzut încunjuiați de pericole amenințătoare; voi ați gustat în tignă și la adăpost din fructele muncii lor.

Mulți dintre Voi, iubitori elevi, veți mai rămâne sub aripile lor ocrotitoare și avēnd destulă ocasiune a cunoște solitudinea și intențiile lor bune, sper, că nu veți întârzia, chiar și aceia, cari până acum n'ați corespuns pe deplin așteptărilor, a căuta, înainte de tōte spre binele vostru, a urma sfaturilor lor înțelepte și a umbla pe căile luminei, ce ei vi le vor arăta. Alții, cu ziua de azi eșind de sub ocrotirea acestui institut, înțră ca ōmeni de sine stătători pe calea vieții: din ocrotiți, ce au fost, se vor face ei ocrotitori alora, din călăuziți, ce au fost, au să devie ei călăuze, din consumenți au să devie acum producenți.

În zarea îndepărtată o insulă frumoșă dară plină de misteruri, li se arată privirii, ce de pe culmea dealului o îndrēptă înainte: viitorul lor, chemarea vieții, ceși o au ales!

Însē pentru a ajunge la dînsa au să facă încă o cale lungă pe marea necunoscută, ce se întinde la piciorul lor. Călătoria e anevoioșă, pericolele, ce 'i pândesc, sunt multe, și dacă e să sevrșăți cu sorți de isbândă acēstă călătorie, pe lângă construcțiunea solidă a vasului, căruia Vē veți încredința, va trebui să Vē îngrijiți și de cărmaci abili, care se Vē trecă cu ochiul sigur și mână tare prin valurile furtunoșe și să Vē conducă corabia la limanul dorit.

Construcțiunea mai mult sau mai puțin solidă a corăbiei, căreia Vē încredințați cu tot avutul vostru și cu tōte speranțele voștre, Vi o dau cunoștințele, aptitudinile, caracterul, ce vi le ați știut câștiga prin studiul și munca stăruitoare de până acum, cărmacii desțoinici pre cari conducătorii voștri, cari nu pot să Vē înșoțescă și pe mai departe, Vē sfătuesc să Vi 'i alegeți sunt: iubirea adevărată cătră aceia, în mijlocul căroră veți avē să lucrați și cătră chemarea, ce v'ați ales; iubirea de muncă stăruitoare și simțimentul necîlțit al datoriei.

Iubirea, care multe rabdă și tōte le iartă, Vē va desbescă inimile, pentruca eu deopotrivă căldură, unii ca fitori preoți să îmbrățoșăți pre toți credincioșii încredințați conducerei voștre, alții ca învățatori, se ocrotiți

și povățuiți spre tot ce e bun, frumos înălțător pre tinerele odrasle ale nēmului, în cari ne punem tōte speranțele noastre pentru un viitor mai bun și mai fericit; ea Vē va face să încunjuiați neînțelegerile și să fugiți de ceterle păgubitoare, care, înveninând traiul vieții și înășprind tōte relațiunile spre marea bucurie a adversarilor de tot felul, fac cu neputință ori-ce lucrare tignită și zădărnicesc ori-ce progres îmbucurător: ea va face se Vi se deschidă inimile tuturor spre a Vē înțimpina cu drag și a Vē înșoți cu avîntul cald, care Vē va da puțința se realizați și ceea-ce alteam cu neputință s'ar părē de realizat; ea Ve va îndemna să căutați a stabili între factorii conducători nemijlociți ai poporului, mai ales între preot și învățator, și între aceștia și organele chemate a îngriji de administrațiunea bisericeii și școlei armonia și flica ei concordia, care lucrurile mici le face mari, și se alungați departe dela Voi discordia, care împărății mari le au dărimat.

Iubirea de muncă, Vē va îndemna a nu lăsa puterile și aptitudinile, odată dobândite, în părginire, ci a-le spori și ofeli prin continuă întrebunțare, bine știind că numai unealta neîncetat întrebunțată rămâne lucie și ferită de rugină, și că nimic mare, nimic bun, nimic dăinuitor nici în viața particulară,

Congresul piariștilor. De câteva zile și ține ședințele în Budapesta marele capitol al ordinului piariștilor, care tot la 6 ani se întrunește odată ocupându-se cu restaurarea organelor conducătoare și cu afaceri școlare și financiare.

Acest ordin călugăresc, care susține 24 de școli medii, desvîlță în mod pacinic și fără să-și facă vre-un reclam în publicitate cea mai energică activitate pentru lăfărea culturii maghiare. Tinerii, cari ascultă studiile teologice în seminariile ordinului piariștilor fac în același timp și cursuri universitare în decurs de doi ani, după absolvirea cărora sunt denumiți unii profesori, alții cu studii juridice în posturi de administrație etc.

În ședințele de acum se ventilează cesțiunea cererii unui ajutor de 60.000 fl. delat în locul celor 12.000 de până acum, care nu mai pōte acoperi trebuințele școlilor.

În vederea misiunii culturale pentru promovarea intereselor specifice ale poporului maghiar, ce o îndeplinește ordinul acestor zărele patriote pledază cu căldură pentru cauza ajutorării lor.

Situația în Austria. Șefii partidelor din drēpta au conferit zilele trecute cu prim-ministrul Kōrber.

Dēnșii au declarat că guvernul n'are intenția să convoce o nouă conferință de împăcare și că e exclusă ori-ce acțiune extraparlamentară. Tot asemenea nici legea pentru limbi nu va fi impusă pe temeiul §-ului 14, și nu e sigur, dacă vor fi ori nu aplicate regulamentele modificate ale camerii.

În cercurile partidelor din drēpta este mare amărăciune, pentru-că limba germană a fost declarată ca limbă a împărăției.

Adunarea generală a reuniunii învățătoresci aradane.

(Fine).

În ședința a III-a ce a durat Vineri dela 8 ore a. m. până la 1½ ore d. a. s'au pertractat cele mai multe puncte din programă.

Voluminosul și foarte interesantul raport general al comitetului, din partea comisiunii a fost propus să fie luat la cunoștință cu aprobare, iar presiului și comitetului pentru zelul încordat să li-se voteze mulțumită protocolară și absolutiv. Confratele Aug. Boțoc, a aflat de bine a lua cuvânt în contra propunerii comisiunii pe motivul, că comitetul central ar fi vătēmat pe Ven. Consistoriu în cauza, când l'a rugat să nu mai permită reducerea salarelor învățătoresci. Dsa nu aprobă procedura comitetului în acel punct. Președintele reuniunii a dat adunării generale deslușirile necesare, cari au fost primite din partea membrilor cu îndelungate aplauze frenetice. În fine adunarea generală a primit propunerea comisiunii, adecă a aprobat toți pașii comitetului referi-

nici în viața comună, nu se pōte realiza fără muncă nepregetată și stăruitoare. Acolo, unde munca stăruitoare se sălășluiește, îi urmăzează mulțumirea și îndeustirea, ear unde e mulțumire și îndeustire, e fericire; din contră, unde se încuibă lenea, se pregătește-patul cald pentru sēmēnța, din care resar tōte re-lele, ce învenineză viața și ne nimicește tericirea.

Pentruca însă nici slăbiciunea, izvorită adese din prea mare iubire, nici vițiile izvorite din lenevire să nu Vē încolțescă, cātați totdeauna, să Vē lăsați conduși de simțēmēntul puternic al datoriei. Acesta Vē va îndrepta, ca cele ce se țin de chemarea vōstră să le împliniți cu scumpătate, nu de dragul câștigului material, nu pentru laudele, ce Vi le ar aduce lingusitorii dimprejurul vostru, nu pentrucă stăpānului v'ar putē mostra, că nu ați împlinit cum se cade lucrul, ce vi l'a încredințat, ci pentru că inima vōstră vē împinge, mintea vōstră Vē sfătuește, să sē-vērșiți cele ce sunt de sēvērșit. Cālăuziți de simțēmēntul datoriei, Voi veți alunga dela voi vorba golă și trasa umflată și veți face cultul cuvenit faptei, lucrarea Vōstră se va îndeplini atunci cu sporu vēdit, va înainta cu înlesnire, Vē va procura liniștea și fericirea sufletescă, care e cea mai sigură și mai plăcută rēsplată, Vē va aduce mulțămirea și

tor la agendele amintite în raportul general, pe lângă amandamentul Mgn. D. Stefan Antonescu, ca în viitor pe cât va fi posibil comitetul să încungiure ori ce disonanță, ce s'ar putea ivi întrē reuniune și Ven. Consistoriu.)

Cestiunea înființării unei societăți de înmormēntare în sinul reuniunii s'a relegat de nou la competența comitetului spre a-i afla un mod mai corespunzător de rezolvire, eventual spre a-i aduna membri și apoi fiind acestia în număr complet, a o prezenta adunării generale spre atacere competentă.

Raportul cassariului a fost propus și luat la cunoștință cu aprobare, iar cassariului pe lângă mulțumită protocolară i-s'a votat absolutiv.

Starea cassei la finea anului 1899 a fost: 1430.24 fl. dar durere că cea mai mare parte constă din pretenziuni restante pe la membri; să sperăm că până la proxima adunare generală vom avē îmbunătățiri însemnate!

Fiind timpul înaintat și avēnd multe afaceri de pertractat, adunarea generală, la propunerea membrului Ioan Vancu, decide să se suscēpă în protocolul adunării generale „învēțătōriul bētrān și tiner” disertațiune de V. Suciu din Buteni, „tractarea cuvēntului normal AC” prelegere practică de M. Vidu inv. în Hălmagiu și „șcōla confesională cu defectele și remedie sale” disertațiune de Pavel Dirlea inv. în Ienopole.

S'au luat apoi la cunoștință cu aprobare raportul bibliotecariului și al controlorului, iar respectivilor funcționari li-sau votat mulțumită protocolară.

Starea bibliotecii la finea anului administrativ 1899/1900 a fost 221 opuri în 420 volume.

„Statutele societăților de ajutorare” s-au luat la cunoștință, conform textului prezentat de comitet și s'au decis a se tipări în protocolul adunării generale cu acea observare, ca învățătorilor să li-se recomānde a-l lua în considerare în comunele, unde vor putē înființa atari societăți. Statutele respective le vor servi ca model, avēnd a le modifica întru cât vor cere împregiurările locale și apoi a le așterne la ministeriu pentru aprobare.

Ca membrii noi au fost insinuați și primiți:

1. Victoria institut de credit și economii în Arad ca membru fondator cu 200 corōne.

2. Corneliu Lazar preot în Almaș membru fondator cu 40 corōne.

1. Confrății dela Biserica și Șcōla au raportat inexact în nrul 27 dela 2/15 Iuliu, că amandamentul dlui Antonescu a fost „ca în raportul general să se corēgă unii termeni necuviinși la adresa consistoriului.”

Nota Red.

binecuvēntarea tuturor acelor, cu cari și pentru cari munciți și Vē trudiți.

Ōmeni geniali, cari cu mână tare să dirigă sōrtea popōrelor, cari cu putere creatōre să îndrume omenimea pe căi nouē, necunoscute și neumblate, cātră progres și cultură, cari prin strălucirea emanată dela ei se uimescă și orbescă lumea, sunt puțini; mulțimea se compune din ōmeni obișnuiți de talie mijlocie, cu puteri mai mărginite; cu tōte aceste, fără lucrarea miglōsă, neobosită și îndeplinită cu conștiențiositate a acestora, puțin ar ajunge avēnturile date de geniile creatōre, și nerealisat ar rēmānē progresul, ce ei au voit s'ēl aducă în ființă. Neavēnd dar norocul a fi ōmeni geniali, sē ne mulțămim cu rolul muncitorului neobosit și conștiențios, fie-care în chemarea încredințată lui, și lucru mare, vrednic de tōtā lauda vom fi sēvērșit.

Iată, iubiților elevi în scurte cuvinte arātați cārmacii, pe cari se Vi'i alegeți pentru călătōria, ce aveți sē o întreprindeți pe marea adese furtunōsă a vieții, dacă voțiți să ajungeți la acea insulă tainică și în limanul fericirii mult oftate!

Porniți dară în acēstă anevoiōsă călătōrie cu avēntul generos al tinereții, înșoțiți de palpitările calde ale inimei părinților și celor mai deaprobe ai Vōștri, cari la ori-ce

3. Ca membri ordinari cu taxă anuală de 2 corōne: Ioan Boțoc și Ioan Funariu invēțătōri în Macea.

4. Ca membri ajutătōri: Laurențiu Juga preot în Magulice, Georgiu Purcariu ases. și compt. cons. și Aureliu Petroviciu adv., în Nadlac și alții din despărțēmēntul Hălmagiului, ale căror nume mi-au eșit din evidență.

Dintre propunerile insinuate și primite notez aici:

1. Propunerea conmembrului Ioan Crișan invēțătōri în Socodor, ca Ven. Cons. să fie rugat a dispune, ca în comunele, unde sunt câte două șcōle, să împărțescă lucrul astfel, ca elevii meniți pentru clasa I. și II-a să fie dați toți unui invēțătōriu, ear ceialalți, adecă a III, IV, V și VI-a clasă celuialt invēțătōri.

2. Propunerea comembrului Ioșif Moldovan de a nisui invēțătōrii să fie reprezentați în tōte corporațiunile bisericești în mod corespunzător, ceea-ce s'a predat comitetului ca material, dar cu deobligāmēntul ca să raporteze la proxima ad. generală.

3. Propunerea presiului de a se vota membrilor comitetului efectivele spese de călătōrie la 2 ședințe ordinare de comitet, ear pentru secretariat onorariu de 50 corōne.

4. La propunerea comisiunii exmise în afacerea suscitată de Mgn. Sa Stefan Antonescu, adunarea generală concrede comitetului central întrēgă afacerea spre executivă, ear marinosul propunētor depune la presiul reuniunii în bani gata suma de 50 corōne. Drept sēmēn de mulțumită, adunarea generală prin sculare și frenetice aplauze la adresa Mgn.-Sale exprimă generosului donatoriu mulțumită protocolară.

Proxima adunare generală ordinară se va ținē la Arad Luni și Marți în ultima sēptēmēnă a lunii lui August 1901.

Autenticarea protocolului adunării generale se concrede membrilor din loc, ear biuroul se însărcinează a executa tipărirea protocolului acestei adunări generali pe spesele reuniunii.

Terminele fiind tōte agendele acestei adunări generali, președintele reuniunii mulțumește adunării generale, respective tuturor membrilor, pentru încrederea cu care l'a onorat acum de un frumos șir de ani și mulțumește comitetului pentru sprijinul eficace, de care l'au înșoțit și după aceea atât în numele său, cât și într'al comitetului își depune mandatul și rōgă adunarea generală a purcede la noua constituire.

Adunarea generală proclamă de președinte adhoc pentru actul restaurării pe Mgn. Sa d-l Stefan Antonescu. Resultatul alegerilor este: Teodor Ceantea președinte (ales cu aclamație), Ioșif Moldovan vice-președinte, Ioșif Tisu secretar I, Georgiu Popoviciu secretar II, Iuliu Groșorean cassariu, Florian Ciōră, bibliotecar și Ioan Vancu controlor, ca membrii în comitet.

Din Abrud.

— Raport special —

(Urmare.)

Concertul.

Concertul din Abrud, dat Duminecă sēra de o trupă de diletanți din Brașov, sub conducerea măiestrului G. Dima, e dovadă puternică despre înaintarea nōstră pe terenul musical, grație nezuințelor d-lui G. Dima, ale căruia compoziții sunt atât de mult admirate. A venit d-l Dima din Brașov pentru a ridica nimbul sērbărilor nōstre în Abrud într'un mod atât de însemnat, încāt numele d-sale va rēmānea pururea în inimile Moților.

Corul era compus din d-nele: Elvira Navrea, Maria Braniste, Veturia Onițiu, și d-șorele: Zina, Geni și Rica Moga, (Sibiu), Eleonora Dima, Valeria Găvrus, Valeria Braniste, Eliza Iasievici, Eugenia Florian și Elena Presmerea, apoi mai mulți d-ni.

S'a cāntat „Păstorul”, „La mijloc de codru des”, „Dor de călătōrie”, „Fântānă cu trei isvōre”, „Douē inimi nu-mi dau pace” și „Hora” și vre-o câteva cāntece de Brahmo. Esecutarea a fost fōrte esactă. Aplauzele furtunōse ale publicului imens din sală nu se mai sfērșeau, așa încāt corul a fost silit a mai cānta — afară de program — „Hei leliță din cel sat” și „Nu-i dreptate nu-i”.

D-șōra Adelina Piso, a cāntat o piesă cu violina, prin care a dovedit, că are o tehnică remarcabilă și o șcōlă bună, așa încāt te frapēză nunumai prin jocul ei artistic ci și prin linistea și simțul profund cu care seie se manueze arcul.

D-șōra Valeria Pop cu plăcuta-i voce de mēso-sopran care și-o scie mlădia fōrte bine și cu siguranță, ne-a delectat cu piesele: O arie din opera „Rinaldo” de Haendel și două cāntece romānesce: „Ultima dorință” de Șorban și frumoșă doină „Codrule de ce tot plāngi”. Nu mai puțin au plăcut piesele: O arie din opera „Suida de Chamouix”, și cāntecile populare „Tōrce lele” și „Hei leliță din cel sat” cāntate de d-șōra Virginia Gall, care încă s'a distins prin o voce dulce și plăcută de sopran.

Drăgălașa d-șōră Lucretia David a esecutat la pian piesa „Spinnlied” de Litolf, în care a dovedit o desteritate deosebită. Nu esagerez, când susțin, că d-șōra David ocupa locul de onōre între primele și mândrele nōstre pianiste.

Di Vasilie Popoviciu, cunoscutul tenorist, care își continuă studiile la conservatorul din Bucuresci, ca întotdeauna, așa și de astădată ne-a delectat frumos cu cāntările „Tu ești odihna” de Schubert, „Nuferul” de Schumann și „Mugur mugurel” de G. Dima. Cu vocea-i de tenor melodiosă, puternică a captivat întreg publicul; legăm mari speranțe de d-sa și suntem mândri cu asemenea prestațiuni, cari nōue ne fac bucurie, ēr înaintea streinilor cinstē.

Afară de cāntările corale, tōte celelalte piese au fost acompaniate la pian de d-na Maria Braniste. Talentul dnei Braniste me simt prea mic de a-l putea judeca. Datu-mi-s'a ocaziune se asist la multe concerte de acestea, dar o debutantă cu atātă desteritate și cu atātă exercițiu nu mi s'a prea dat ocaziune se ascult.

Atāt coriști cât și debutantele au fost călduros aplaudate din partea publicului, așa încāt mai tōte piesele au fost bisate.

După concert a urmat dansul vesel până în zori de zi. În paușă 8 elevi ai șcōlei din Vidra de sus au jucat „Cālășeriul”.

Ședința II.

Luni dimineța s'a făcut un parașas în biserica gr-cat. din Abrud, pentru odihna sufletului reposaților în Domnul fosti membri ai „Societății pentru crearea unui fond de teatru român”, la care a pontificat, protopopul Alexandru Ciurea, preoții Isidor Butnariu, Ioan Simu și diaconul Ciurea.

Ședința se deschide la orele 11 și se autentică protocolul ședinței trecute.

Vicepreședintele Onițiu, cecese depeșele de felicitare din Zombor, Viena, Murēș-Oșorheiu, Panciova, Seliște (Reuniunea sod. rom.) Brașov (casina) și Brad.

Comisiunea de 5, pentru câștigarea de membri noi, prin referentul P. Popoviciu raportēză, că „cērșind din pōrtă în pōrtă” a

adunat suma de 4297 cor. și 40 fil. Sau făcut 20 membri parte fondatori parte pe viață. Raportul se ia spre plăcutul scire. Raportul comisiunii asupra socotelilor cassarului se ia la cunoștință, se dă absolutoriul comitetului și se aprobă bugetul pentru anul 1901.

Referentul comisiunii *Vasiliu Podoba*, referență asupra raportului comitetului societății, laudă zelul desvoltat de comitet și propune a se lua la cunoștință, a-l se da absolutoriul și mulțumită protocolară.

Referitor la modificarea statutelor, cari apar a fi defectuoase își exprimă dorința de a da adunarea generală comitetului îndemnisare pentru a le modifica în sensul acela, ca se potă da stipendii tinerilor talentați, cari s'ar pregătescă pe acest teren. Membru *Michail Cirleca* face contra propunere de a nu se modifica statutele, ci să se îndrume comitetul, ca pe adunarea generală viitoare se vină cu propuneri concrete în privința creării și a câștigării de puteri intelectuale.

Dl. *Virgil Onițiu*, dă deslușiri prin care arată, că statutele nu sunt defectuoase, explică §§, cari s'ar crede defectuoși și spune, că comitetul s'a ocupat cu ideea de a câștiga puteri pentru înființarea de trupe teatrale.

După o discuție mai lungă, la care iau parte d-nii Dr. St. Pop, I. Scurtu, G. Dima, și la propunerea protopresbiterului R. Furdui, adunarea generală ia raportul la cunoștință, dă absolutoriul comitetului și mulțumită protocolară și îndrumă comitetul a studia afacerea în ce privește crearea de puteri pentru fii trupă teatrală.

Locul pentru adunarea generală pe anul viitor se decide Șimleul-Silvaniei, iar pentru autenticarea protocolului se aleg d-nii: P. Popovici, A. Ciura și Dr. L. Pop.

Exhaustivă fiind ordinea de zi, președintele prin o frumoasă vorbire, care a stors lacrimi din ochii membrilor prezenți, și în care își ia adio dela Munți—Apuseni, declară la orele 1 și 1/2 p. m. adunarea generală de închisă.

La frumoasă și pătrunzătoare vorbire a d-lui președinte răspunde în numele Abrudenilor, dl. Dr. Stefan C. Pop.

Dorel.

Convocare.

Membrii despărțământului „Bocșa” al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” și toți binevoitorii culturai poporului român sunt invitați la adunarea cercuală ce se va ține *Joi, în 2 August st. n.* (Sfântul Ilie) la 10 ore a. m. în *Valeapai*, cu următoarea

Programă:

1. Deschiderea adunării prin directorul despărțământului.
2. Raportul comitetului cercual.
3. Raportul cassariului.
4. Stabilirea bugetului pe anul 1901.
5. Esmiterea unei comisiuni de 3 pentru acuirea de membrii și încassarea taxelor.
6. Alegerea unei comisiuni de 3 membri, pentru examinarea raportelor de sub 2 și 3.
7. Raportul comisiunii de sub 6.
8. Raportul comisiunii de sub 5.
9. Predarea de disertațiuni, cari s'au insinuat cu 3 zile mai înainte la preșidiu.
10. Designarea a 2 indivizi pentru a lua parte la adunarea generală a „Asociațiunii”.
11. Alegerea comisiunii autenticătoare.
12. Închiderea adunării.

Bocșa—germână, în 16 Iulie 1900.

Pentru comitetul cercual:

Ioan Budințian
directorul despărțământ.

Petru Ieremia
secretarul despărțământ.

Revistă externă

Nou guvern în Sârbia.

După un interegn de trei zile s'a format noul cabinet de caracter neutral având preșident și ministru de externe pe *Alexe Jovanovici*, fost președinte al curței de apel, *Lazar Popovici*, ministru de interne, *Antonovici* justiție, Dr. *Nica Popovici* finanțe, *Vasile Miloș* adjutantul regelui ministru de

răsboiu, *Andreiu Jovanovici* lucrări publice, *Dusan Spasici* ministru de comerț și Paul *Marincovici* ministru de culte. Noul ministeriu a depus jurământul.

Regele a primit întreg corpul ofiteresc din Belgrad, căruia i declară firma sa soluție de a încheia căsătoria, exprimându-și regretul că tatăl său nu aprobă acest pas. Apoi admoniă pe oficeri la jurământul lor, după care vinea regelui trebuie să fie lege pentru oarecăr soldat.

Din incidentul logodnei sale, regele *Alexandru* a redus pedepsa de 20 de ani temniță grea cu lanțuri a patru condamnați, pentru atentatul contra lui Milan, la 10 ani temniță fără lanțuri.

Pedepsa de 9 ani temniță dictată de tribunalul statariu lui *Taušanovici*, a redus-o la 3 ani. Pe alți 5 condamnați de tribunalul statariu și pe osândiți politici sau pentru delict de presă i-a pus pe picior liber.

Cnnunia regelui *Alexandru* cu d-na *Draga Massin* se va face probabil mâine în capela curții din Belgrad la cere forte restrins. La însărcinarea țarului *Nicolae II.*, agentul afacerilor rusești *Mansuroff* felicită pe regele la actul logodnei sale.

NOUTĂȚI

Chirotonire. I. P. S. Sa arhiepiscopul și metropolitul *Ioan Metianu* a promovat eri pe alesul preot în *Ucea de jos* (protopresbiteratul *Avrig*) *Ilie Măneacuță*, întru diacon, ear astăzi întru presbiter.

Archimandritul Nifon, superiorul mănăstirii Sinaia, a fost însărcinat, pe tot timpul șederii familiei regale române la Sinaia, cu instrucțiunea religioasă și morală a micului principe *Carol*.

Examele la facultățile de medicină din Ungaria se vor reforma esențial, punându-se în vigoare o importantă dispoziție a regulamentului, prin care viitorii medici vor trebui se facă o praxă anumită în spitale înainte de a putea pași ca medici privați. Se vor modifica examenele astfel: se va șterge examenul fundamental din istoria naturală, se va elimina chimia și fizica dintre obiectele examenului al doilea fundamental, ear examenul din anatomie și fiziologie se va depune numai odată. Al doilea examen riguros practic rămâne ca până acum, pe când din al treilea se elimină medicina forenză și igiena publică. Aceste două obiecte se vor cere în viitor dela medicii tribunalelor și dela fisicii orașului.

— Deasemenea se vor reforma examenele și la facultățile de jură și încă la începutul proximei sesiuni parlamentare se va supune spre dezbateră un proiect în această privință.

Ciangăii din Moldova. Ziarele maghiare ne aduc scirea, că superiorul minorității din Ungaria *Ciriak Csák* a trimis pentru ciangăii d-n Moldo 2 călugări preoți, fiind întru acesta sprijinit de premierul de atunci *D. Bánffy*; iar în zilele trecute același superior a mai trimis 2. Astfel acum s'au mai înmulțit șirul agitatorilor papistași cu câțiva și foile maghiare ne spun și aceea că acești minorități și cu mult succes pentru înaintarea biserice și a cauzei naționale maghiare între ciangăii.

Ne mirăm, că cercurile competente ale României tolerează asemenea ingerințe străine, într-o țară independentă. Dacă ar veni la noi asemenea misionari trimiși din România, ar fi dați imediat preste graniță; ear în România și rabinii oarei din Brașov pot să fie meetinguri după plac cu oareii din București.

Incendiul de la mănăstirea Văratice. Marti noaptea a izbucnit un grăznic incendiu la mănăstirea Văratice; se crede că s'a născut de la chilia duhovnicului. Focul a putut fi stins cu mare greutate abia la orele 8 dimineața.

Pagubele se urcă la câte-va sute de mii lei, căci flăcările au mistuit tot în calea lor, nimicind aproape 100 chilii ale mănăstirii și ale arhondăriei din cari mai nici una nu era asigurată. Numai argintăria mănăstirii a putut fi scăpată.

Telefon fără sîrmă. Ziarele din patrie aduc știrea, că un funcționar de poștă și telegraf din Szombathely, cu numele *Mușits* Sigismund a făcut probe pe o distanță mai mică cu telefonul fără sîrmă, care i-au succedat pe deplin. Dacă s'ar perfecționa invenția lui, atunci ar putea fi pusă în aplicare și pe distanțe mari. Implimentându-se așteptările puse în noul telefon, tehnica comunicațiilor din depărtări mai însemnate va fi mult promovată.

Fomea în India. Se pare că nicăiri calamitățile elementare nu bătute cu atâta furie ca în India sudică, unde după câte doi ani mănăși, de regulă se ivește în urma unei secete grozave căte unul steril.

Când englezilor cu vîrf; când e fomete, pierd poporul indian de tifus și de coleră. Numai în săptămîna trecută au murit răpiți de aceste bôle și de ciumă 10.000 de oameni cari se aflau în cea mai neagră miserie.

Solul Indiei de altcum e fertil și ar putea să hrănească cele 230 milioane de locuitori. Pretutindenea sunt minunate construcții de irigațiuni, prin cari se revărsă din riul *Ganges* și riurile secundare ale acestuia apa asupra diferitelor ținuturi, când seceta e mare. Causa miseriei e însă că recolta abundanță de urez grâu și de alte plante economice nu se valorizează în țară, ci e transportată cu mare grabă spre Anglia. Urmarea e, că anul intră în India în prețel exportului de cereale, 300 milioane rupii sau 675 milioane corone mai mult de cât face prețul obiectelor importate. Din acești bani însă nu se poate hrăni populația miseră de 10 milioane din provincia *Madras*, ci pierd cu miile de tóme, căci nefind grâu nu poate cumpăra nici pe bani.

Politica de jefuire a imperialismului brit a adus India cea binecuvîntată de Dzeu la cea înspăimîntătoare prăpastie. N'ar fi deci nici o mirare dacă într-o dimineață cele 230 milioane de locuitori s'ar smulge din brațele ce astăzi le țin alipite la regatul brit și s'ar constitui sub propria guvernare.

Higienă.

Sfaturi folositoare despre firea, răspîndirea și evitarea trachomei.

1. Trachoma o putem căpăta numai prin infecțiune.
2. Purtătorul virusului infecțios e secrețiunea purioasă și mucosă a conjunctivei ochiului; dacă numai o părticică de puroiu sau secret mucos din ochiul unui om cu trachomă vine în atingere cu ochiul unui om până atunci sănătos, acesta capătă mai întotdeauna și el trachomă.
3. Infecțiunea urmăzează mai ușor și în cele mai multe cazuri prin întrebuițarea comună a unuia și aceluiași ștergar (prosop), prin întrebuițarea aceluiași pat, fără ca să se fi schimbat albiturile patului și prin întrebuițarea obiectelor folosite deja de trachomatoși, spre pildă: linguri, furculițe, cuțite, cărți în fine toate obiectele cari au fost atinse de mînile necurate a unui individ trachomatos.
4. Infecțiunea se efectuează deci mai adeseori în cercul unei familii, în atelier, cărmice, cu atât mai ușor cu cât mai mulți oameni locuiesc laolaltă.
5. Catarurile (inflamațiunile, aprinderile) de ochi precum și aerul stricat măresc posibilitatea acuirii trachomei.

Cum ne putem feri de trachomă?

6. Măsurile luate și prescrise din partea organelor competente contra răspîndirii trachomei numai atunci pot aduce folos, dacă populațiunea le aduce în îndeplinire, dacă primarul, învățătorii, îngrijitorii familiilor și medicul lucrăză uniți și în conștințare contra acestui morbid pericolos.
7. Fie căruia trachomatos trebuie să-i punem la dispozițiune un loc deosebit de dormit, un vas deosebit pentru spălat, un ștergar deosebit, pe care ceilalți membrii nu e permis a le întrebuița.
8. Locuința se nu fie umedă și se se aeriseze cât se poate de des.

9. O deosebită atențiune recer locurile unde lucrăză lănarii (postovăriile) și unde praful, aerul rău și plin de fulgi și scame dau cel mai bun contingent pentru câștigarea unui catel de ochi și prin urmare și a trachomei.

Pentru aceea nu se pôte reeomanda în destul aerisirea cât se pôte de desă a acestor localuri, curățirea și spălarea podinelor în interualuri regulate și trebuie introdus pretutindenea obiceiul, ca fie-care lucrător înainte de părăsirea localului unde a lucrat, să se spele pe mîni.

10. Ce privește traiul e de recomandat să fumăm numai în aer liber, se ne ferim de praf și fum, se nu facem abuz de beuturile spirituoase, să facem multă mișcare în aer curat, să facem spălături reci pe corp, eventual scîlzi răci în riuri, pentru că așa putem mai ușor urgenta vindecarea bôlei în fiecare stadiu al ei.

Din public. *)

Desmințire

Lipsind timp mai îndelungat din Sibiu, numai tîrziu 'mi-a venit la cunoștință infamia, ce „Tribuna Poporului” a sîvșit față de mine.

În nrul 127 la rubrica noutăților mă calumniază într'un mod fără păreche de nerușinat. Se susține anume, că eu aș fi fost îndepărtat din familia Mocsonyi, unde funcționasem ca instructor, și că aș fi excomunicat tinereța și nevinovăția unei învățătoare.

Cumcă afirmarea primă e o minciună impertinentă voui dovedi în cele următoare. Las la locul întâiu să urmeze unele părți din o epistolă, pe care 'mi-a adresat-o dl secretar archid. Dr. *Elie Cristea*:

„S'au ridicat adecă de repetite-ori voci serioase în consistor, nu față de d-ta, ci față de situațiunea în care te afli, fiind anume aplicat ca instructor remunerat și folosind totodată și stipendiul, ceea-ce pôte avea influență stricăciasă față cu disciplina stipendiștilor de acum și din viitor. Afacerea s'a aplanat prin înțelegerea, că stipendiul Săle, care a spus consistorului, excelepenței fii este votat pe 4 ani, pe când la dl Mocsonyi ești angajat numai pe un an și că la finea anului vei abzie de instrucție, revenind astfel ear' în cadrele normale.

„Astfel stînd lucrul Ex. Sa m'a și însărcinat ați comunica, ca să abzie de angajamentul dela d-nii Mocsonyi...

Sibiu, la 1 Iunie 1900.”

În legătură cu acesta public și următorul:

Certificat.

„Cu acesta dovedesc, cumcă dl. *Lazar Triteanu* a fost dela 1 Septemvrie 1899 până azi ca prefect lângă băieții mei, în care res-timp și-a împlinit complet datorința avînd o comportare morală neescepționabilă.

Dl. *Triteanu* și acum *Metropolit Meșianu* și a Ven. cons. archidiececan, a abzis de postul ocupat în casa mea,—pentru a-și termina studiile sale universitare.

Capolnaș, 23 Iulie 1900.

Eugeniu Mocsonyi.

Cred a fi dovedit îndeajuns calumnia murdară, prin care au voit să mă discredit-teze înaintea superiorilor mei, susținînd că aș fi fost îndepărtat din postul, în care am fost angajat tocmai în urma „isprăvurilor” mele de până acum.

Chestiunea cu „escrocarea tinereței și nevinovăției unei învățătoare” deasemenea o declar de calumnie infamă, scornită și îndreptată contra mea din simț de răsunare.

De altcum nepermițîndu-mi caracterul meu preoțesc și simțul de demnitate a-mi lua satisfacția, ce ar merita astfel de bandiți ai condeului, aflu de lipsă a mai spune, că am pornit contra lor *proces de calumnie*. Sibiu, 26 Iulie 1900.

Lazar Triteanu.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica acesta redacția nu primește răspunderea.

[105] 1—3

Concurs

Devenind vacant un post de învățător dela școala gr. or. din Coddlea, prin acesta se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt: 600 cor. salar, 88 cor. relut de cuartir și lemne ce se plătesc din cassa bisericeii în rate cuartale anticipative.

Doritorii de a ocupa acest post au a se presenta în vre-o Duminică sau sârbătoare la biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântările bisericești.

Documentele sunt a se așterne oficiului protopresbiteral gr. or. al Brănuului în Zernești.

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral respectiv.

Coddlea, din ședința comitetului parochial gr. or. ținută la 29 Maiu, 1900.

Iosif Comanescu **Ananie Boldor**
pres. notăriu

ad Nr. 37—1900.

[108] 1—3

Concurs

Pentru întregirea a-lor trei posturi de învățători devenite vacante la școala norm. cap. gr.-or. din Seliște, prin această se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu fieșcare dintre aceste posturi sunt:

1. Salar fundamental 800 cor. solviți în rate anticipative din „fondul cultural al bisericeii“.

2. Bani de cuartir în sumă de 100 corone.

3. Bani pentru grădină în sumă de 40 cor.

4. Cuincuenaliile legale provăzute în § 46 din Reg. pentru organizarea învățământului scolar.

Învățătorii ce se vor alege vor fi obligați a provedea pe lângă instrucțiunea în școala de toate zilele și instrucțiunea în școala de meserii sau școala de repetiție economică. Cei cu calificățiune superioară vor fi preferiți.

Aflându-se pe lângă această școală și un *asil de copii* se escrie pentru acest scop concurs pentru postul de *instrucțor* calificat.

Emolumentele acestui post sunt 600 cor., cuartir în natură ori 100 cor. relut de cuartir și lemnele necesare de foc.

Concurenții reflectanți la aceste posturi, au să-și trimită suplicele lor instruite conform legilor în vigoare la oficiul protopresbiteral gr. or. al Seliștei.

Seliște, din ședința comitetului parochial gr. or. ținută la 17 Iunie 1900

Ioan Popa **D. A. Mosora**
V.-președ. not. al com.

Nr. 286/1900.

Vidi:

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Seliștei.

Petru Iuga
adm. protopr.

Nr. 232—1900

[107] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci în subsemnatele parochii din protopresbiteratul Hațegului se escrie prin această concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegr. Rom“.

1. Alun — Bunila, 2. Boos, 3. Federi — Fizesti, 4. Hașdeu — Dobăca, 5. Livezeni, 6. Lunani, 7. Nădăstia superioară, 8. Petrila Brad, 9. Petrila Gărgani, 10. Petroșeni, 11. Sânta Maria de pîtră, 12. Valea Sângeorgiu — Grid.

Salariul învățătoresc în fie-care parochia este de 600 cor., cuartir și lemne de foc.

Concurenții să-și așternă cererile lor, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu.

Hațeg, în 6 Iuliu 1900.

Oficiul protopresbiteral al Hațegului, în conțelegere cu respectivele comitete parochiale.

Titu V. Gheaja.
protopresbiter.

Nr. 321 protop. 1900.

[111] 1—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor vacante din comunele bisericești mai jos însemnate, protopresbiteratul Mediașului se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român“.

1. Agărbici, cu salar anual de 600 cor., cuartir liber și lemnele pentru foc.

2. Așel, cu salariu anual de 600 cor., solviți în rate lunare anticipative din cassa bisericeii, cuartir și lemnele pentru foc.

3. Brateiu, cu salariu anual de 600 cor., cuartir liber și lemnele pentru foc.

4. Ernea săsescă, cu salariu anual de 600 cor., cuartir și lemnele pentru foc.

5. Frâua, cu salariu anual de 600 cor., cuartir și lemnele necesare pentru foc.

6. Hașag, cu salariu anual de 600 cor., cuartir în edificiul scolar și lemnele pentru foc.

7. Șaroș, cu salariu anual de 600 cor., solviți din repartitie dela popor în suma de 518 cor., ér suma de 82 corone se va solvi dela comuna politică, cuartir în edificiul scolar și lemnele pentru foc.

Concurenții au să se prezenteze în vre-o Duminică ori sârbătoare la biserică din parochiile amintite, — spre a-și arăta dexteritatea în cântările bisericești, și au a-și așterne cererile instruite conform normelor din vigoare, până la terminul sus indicat subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Mediaș, 10 Iuliu 1900.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Mediașului.

Romul Mircea
protop.

Nr. 555-900

[113] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor de învățători dela școalele confesionale gr. or. române din mai jos însemnatele comune în protopresbiteratul gr. or. al Avrigului se escrie prin această concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Român“.

1. Drăguș, două posturi de învățători eventual un post de învățător, cu salariul anual de câte 600 cor., cuartir și lemnele necesari pentru foc;

2. Sebeșul-inferior, al doilea post de învățătoriu cu salariul anual de 600 cor., cuartir și 4 stângini de lemne eventual un pașal de 40 corone.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi să-și subșternă cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare la subșcrisul oficiu protopresbiteral gr. or. al Avrigului, în Avrig, (posta Avrig, Felek, Szebenvármegye) până la terminul susindicat.

Avrig, 10 Iuliu 1900.

În conțelegere cu comitetele parochiale: oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului.

Ioan Căndea
protopop

[115] 1—3

Concurs

Pentru întregirea stațiunilor învățătoresci dela mai jos însemnatele școle gr.-or. române din tractul protopresbiteral al Cetății de pîtră, se escrie prin

acesta concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român“ și anume:

1. Cărbunariu, cu salariu anual de 600 corone din care 400 corone repartitiune pe popor, 80 corone din lada bisericeii și folosirea a 6 jugere de pământ arătoriu în preț de 120 corone, cuartir și lemne de foc.

2. Fênațe, salariu anual de 600 cor., 300 corone repartitie pe popor, 300 corone ajutoriu dela stat și 20 corone pentru încălzit, cuartir liber în edificiul școlei.

3. Văleni-Șomeuți, salariu anual de 600 corone repartitiune pe popor, cuartir liber în edificiul școlei și lemne de foc.

Dela concurenții se cere ca se se prezinte în comună în vre-o Duminică sau sârbătoare mai nainte de alegere spre a-și arăta destoinicia în tipic și cântările bisericești și a face cunoștință cu poporul, deobligați fiind ca învățători a instrui pe elevii scolari în cântări.

Concurenții au a-și așterne petițiunile de concurs în regulă instruite și în terminul preclus la subsemnatul oficiu protopresbiteral.

Fênațe, la 8 Iuliu 1900.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Cetății de pîtră.

Teodor Șovrea
adm. prot.

Nr. 323-1900. prot.

116 [1—3]

Concurs

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela școalele comunelor mai jos însemnate din protopresbiteratul Sighișorei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

1. Bundorf, cu salariu anual de 600 cor., cuartir și lemnele necesare de foc.

2. Zoltan, cu salariu anual de 600 cor., cuartir gratuit și lemnele necesare de foc.

3. Vidacutul român, cu salariu anual de 600 corone și lemnele necesare de foc.

4. Nadășul-săsesc, cu salariu anual de 600 corone și lemnele necesare de foc.

5. Rodeș, cu salariu anual de 600 cor., — și anume: 120 de corone dela comuna bisericească, ér restul de 480 corone dela stat, — cuartir gratuit și lemnele necesare de foc. —

Concurenții la aceste posturi, cu îndatorirea a provedea instrucțiunea scolarilor dela 6—12, și a celor dela 12—15 ani și a ținea în Dumineci și sârbători strană, și a conduce cântările liturgice cu tinerimea scolară, — să-și așternă petițiunile concursuale instruite conform normelor în vigoare, — subșcrisul oficiu protopresbiteral până la terminul indicat cu îndatorirea a se presenta în vre-o Duminică sau sârbătoare în biserică spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale, și a face cunoștință cu poporul. —

Sighișora, 11 Iuliu 1900.—

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sighișorei, în conțelegere cu respectivele comitete parochiale.

Dimitrie Moldovan
protopop.

Nr. 411—900.

[103] 2—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătoresci dela mai jos semnatele școle române gr.-orientale din tractul protopresbiteral al Ungurașului, se escrie concurs, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român“ și anume:

1. Cubleșul-român, cu salariu de 600 cor., din cari 430 dela stat, 170 dela popor și cuartir.

2. Dânc, cu salariu de 600 cor., din cari 350 de la popor și 250 dela stat, cuartir și grădină.

3. Gălpăia, cu salariu de 600 cor. dela popor, cuartir și grădină. Acest post este împreunat și cu postul cantoral.

4. Miluan, cu salariu de 600., dela popor și cuartir.

5. Rachis, cu salariu de 600 cor. dela popor, cuartir și grădină.

6. Tresnea, cu salariu de 600 cor. dela popor, cuartir, lemne de foc și asigurarea cuincuenalului.

7. Unguraș, cu salariu de 600 cor., din cari 380 dela popor și 220 dela stat.

Dela concurenții se recere a se presenta înainte de alegere în vre-o Duminică sau sârbătoare la biserică spre a-și arăta destoinicia lor în cântări și tipic și a fi cunoscuți poporului.

La întregirea postului învățătoresc Tresnea vor fi preferiți cei cu cunoscință musicală și se vor obliga la înființarea unui cor din elevii scolari, pentru care faptă i se va da o remunerațiune corespunzătoare separat de salariu.

Concurenții au a-și așterne petițiunile lor în regulă instruite în terminul preclus la subsemnatul oficiu protopresbiteral.

Fizeș-Sânpetru, 4/17 Iuliu, 1900.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Ungurașului în conțelegere cu comitetele parochiale.

Pavel Roșca
protopresbiter.

Nr. 224/1900

[100] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci din comunele bisericești mai jos însemnate ale protopresbiteratului Câmpeni se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Câmpeni, două posturi cu salariu de câte 600 cor., relut de cuartir și grădină de 100 cor., solvit din fondul scolar.

2. Certegea, un post cu salariu de 600 cor., din repartitie, locuința cu grădină.

3. Gârda de jos, un post cu salariu de 600 cor., din repartitie, locuința cu grădină.

4. Lăpuș, un post cu salariu de 600 cor., din repartitie, locuința cu grădină.

5. Lăzesci, un post cu salariu de 600 cor., din repartitie, locuința cu grădină.

6. Neagra de jos, un post cu salariu de 600 cor., din repartitie, locuința cu grădină.

7. Poiana Valea-verde, un post cu salariu de 600 cor., din repartitie și locuința.

8. Sohodol-Peleș, un post cu salariu de 600 cor., din repartitie și locuința.

9. Ponorel, un post cu salariu de 600 cor., din repartitie, locuința cu grădină.

10. Vidra medie, două posturi cu salariu de câte 600 cor., din fondul scolar și repartitie, locuința cu grădină.

11. Vidra de sus, două posturi cu salariu de câte 600 cor., din cassa bisericească, locuința cu grădină.

Doritorii de a ocupa aceste posturi să-și trimită cererile concursuale cu documentele recerute la subșcrisul oficiu în terminul deschis.

La posturile de sub Nr. 1 și 11 vor fi preferiți cântăreții buni, și cari vor putea forma și coruri bisericești vor primi remunerațiuni separate, deci trebuie a se presenta în biserică spre cunoșcere înainte de alegere.

Oficiul protopopesc gr.-or. din Câmpeni.

Câmpeni 30 Iunie, 1900.

Romul Furdul
protopresb.

[110] 2—3

CONCURS

La școlile centrale gr.-or. române din Brașov sunt de ocupat următoarele posturi vacante de profesori:

a) la gimnasiu.

1. Un post de profesor pentru catedra de germană și română.
2. Un post de profesor pentru catedra de maghiară română și eventual istorie.
3. Un post de profesor pentru catedra de filologie clasică.
4. Un post de profesor pentru catedra de geografie și istoria natur.

b) la școala reală.

5. Un post de profesor de limba germană și franceză.

c) la școala comercială.

6. Un post de profesor de limba maghiară și germană în combinație eventual cu limba franceză.

d) la școlile primare

7. Patru posturi de învățători.

Termenul de concurs pentru posturile de sub a. — c. este 31 Iuliu a. c. pe când pentru cele de sub d, 30 de zile dela prima publicare în fôia oficială.

Toți concurenții vor adresa concursurile lor subsemnatei Eforii școlare însoțite de următoarele documente:

a) că sunt români de religie gr.-or.

b) că au purtare bună atât în privința moralității, cât și în relațiile lor civile;

c) că sunt de constituție fizică firmă și deplin sănătoși;

d) revers că se vor conforma întru toate legilor și dispozițiilor noastre bisericești și școlare, precum și regulamentelor, ce sunt în vigoare;

e) concurenții de sub 1—5 vor documenta calificațiunea profesorală completă, conform art. de lege XXX din 1883 sau întru cât încă nu ar avea-o, să aibă cel puțin examen fundamental din specialitatea lor; preferiți vor fi cei cu calificațiune completă;

f) concurenții de sub 6 vor documenta calificațiune conform regulamentului școlilor comerciale superioare din anul 1895;

g) concurenții de sub 7 vor documenta, că au depus examen de calificațiune învățătoresc cu calcul bun, că cunosc limba maghiară și germană după recerintă și că posed cunoscințe teoretice și practice din desemnul liniar, din gimnastică și grădinărit.

Beneficiile împreunate cu aceste posturi sunt:

1. Pentru profesorii ordinari în timpul serviciului provisoriu (prevăzut în § 30 al legii de instrucțiune din 1883) salar anual de 1800 Cor., érá începând dela ocuparea definitivă a postului de profesor ordinar salar anual de cor. 2400.—; cuincuenii de 200 cor; bani de cuartir 400 cor. anual și drept de pensie conform statutelor în vigoare la școlile noastre; pentru timpul serviciului ca profesor suplinitor salar de cor. 1600.— anual fără alte emolumente.

2. Pentru învățătorii suplenți salar de cor. 800.— anual, pentru învățătorii provisorii cor. 1000.— anual, érá începând dela ocuparea definitivă a postului salar de cor. 1200.— anual, cinci cvincenale à 120 cor., și bani de cvartir cor. 240.— anual.

Brașov, din ședința Eforii școlare ținută la 3 Iuliu, 1900 v.

Eforia școlilor centrale rom. ort. răsăritene Brașov.
Vasile Voina Arseniu Vlaicu
președinte secretar

Nr. 307. 1900

[97] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela școlile comunelor mai jos însemnate din protopresbiteratul Sighișorei, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

1. Sighișóra, postul învățătoresc clasa I. cu salariu anual de 600 de corône și anume 412 corône din cassa alodială în rate lunare decursive, iar restul din repartițiune, cuartir gratuit în edificiul școlei, și lemnele necesare de foc; postul învățătoresc clasa a II-a cu salariu anual de 600 cor., și anume: 470 de corône din cassa alodială în rate lunare decursive, iar restul din repartițiune, cuartir gratuit în edificiul școlei, și lemnele necesare de foc, plus trei stângini de lemne de stejar, în natură.

2. Criș, cu salariu anual de 600 cor., cuartir gratuit în edificiul școlei și lemnele necesare de foc.

3. Saschiz, cu salariu anual de 600 cor., cuartir gratuit în edificiul școlei și lemnele necesare de foc.

4. Boiul mare, cu salariu anual de 600 cor., cuartir gratuit în edificiul școlei și lemnele necesare de foc.

5. Seleușul mare, cu salariu anual de 600 cor., cuartir gratuit și lemnele necesare de foc.

Reflectanții la aceste posturi cu îndatorirea a prevedea instrucțiunea școlarilor dela 6-12, și celor dela 12-15 ani și a ținea în Dumineci și Sărbători, — cei din Sighișóra în mod perondătoriu, strană în biserică, — se și asternă petițiunile concursuale instruite conform normelor în vigoare, — subscrisului oficiu protopresbiteral până la termenul indicat cu îndatorirea a se prezenta în vre-o Duminecă sau Sărbătoare în biserică spre a-și arăta des-teritatea în cele rituale.

Sighișóra, 27 Iunie 1900.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Sighișorei, în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Dimitrie Moldovan
protopop

Nr. 344

[98] 2—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătoresci dela școlile elementare gr.-or. din comunele mai jos însemnate, protopresbiteratul Orăștiei, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

1. Beriu, cu salariu anual de 600 cor., cuartir în edificiul școlei, și lemne de foc. Salariul se solvește regulat în rate trei lunare din cassa bisericești și cea alodială.

1. Binținț, cu salariu de 600 cor., solvit din cassa bisericești și încasat prin repartițiune, cuartir liber în edificiul școlei și lemne de foc.

3. Pischinț, cu salariu de 600 cor., din cari 440 cor., în bani gata scoși prin repartiție dela popor, érá 160 cor., în realități, agri, pășune și pădure, cuartir în edificiul școlei și doi stângini de lemne.

4. Romoșel, cu salariu de 600 cor., solviți în rate lunare din cassa bisericești, cuartir în edificiul școlar și patru stângini de lemne, din cari e a se încălzi și sala de învățământ.

Învățătorii aleși la fie-care post sunt datori a instrua copii în cântările liturgice, și a ține Dumineca și sărbătorea strană, cântând cu elevii la sfta liturgie.

Concurenții au a-și așterne cererile instruite conform normelor din regulamentul școlar în termenul sus indicat subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Orăștie, 20 Iunie 1900.

Oficiul protopresbiteral în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Vasile Domșa,
protopresbiter.

Din Tipografia și librăria archidiece-sană, Sibiu, se pôte procura

Din vremuri apuse,

de

Iudita Secula n. Truța.

Broș. à 50 cr.

La Librăria Tipografiei Archidiece-sane se află de vânzare:

Ce-i cerul de Camille Flammarion C. 1-50

Din romanul unei vieți, de Stefan

Braborescu 1—

trimise cu posta pentru fiecare exemplar 10 bani mai mult.

A eșit de sub tipariu în Tipografia archidiece-sană:

APOSTOLUL

— cu litere latine —

cu binecuvântarea I. P. S. Domn Ioan Metianu, arhiepiscop și metropolit și se află de vânzare la Tipografia și Librăria archidiece-sană în Sibiu cu prețurile: broșat 7 cor., legat 9-50 cor., ediție de lux broșat 8 cor., legat după cum se comandă.

Saisonul de primăvară și de vară 1900.

Stofe de Brünn veritabile

Una bucată de metri 3.10 lungă, pentru un rând complet de haine de bărbat (Roc, pantaloni, vestă,) costă numai

fl. 2.75, 370, 4.80 de lână veritabilă de oae
fl. 6. — și 6.90 de lână mai bună veritabilă de oae
fl. 7.75 din lână fină veritabilă de oae
fl. 8.65 din lână forte fină veritabilă de oae
fl. 10.— din cea mai fină lână veritabilă de oae.

Una bucată stofă pentru un rând de haine-salon fl. 10.— deasemenea expediază cu prețurile de fabrică stofe pentru pardisiu, lodeu pentru turiști cele mai fine kamgarne etc. etc. depozitul real și recunoscut în destul ca solid:

Siegel-Imhof în Brünn.

Mustre gratis și franco. Liferarea conform mustrei se garantează. [56] 29—40

Avantajele mușteriiilor privați, de a comanda stofele direct dela firma de mai sus, dela fabrică, sunt foarte însemnate.

Farmacia lui F. I. R. Hotter la sf. Iosif, Wien, XII/2 Schönbrunnerstrasse 182.

Absorbinalul lui Hotter.

1/1 Flacon fl. 6. —, 1/2 Flacon fl. 3.50. delătură tôte umflăturile și depunerile de grăsimi fără se vate me părului. Întărește nervii atacați și slăbiți, delătură și distruge tôte nodurile în mușchi, și servește și ca scut în contra aprinderilor; cu deosebire e probat la umflăturile produse din cauza fearelor, apoi în contra aricitei umflărei copitei, genunchilor umflați, mai departe în contra umflăturilor (noduri) de vine, în contra umflăturei picioarelor la glesne și la încheietura degetelor cu un cuvânt în contra tuturor umflăturilor ori unde s'ar ivi.

Praful nutritor alui Hotter, pentru cai și vite cornute

1 Pachet cu 80 cr.

Un adaus escelent la nutremânt, pentru a ținea vitele sănătoase și cu putere este de a se folosi la tôte suferințele de rărunchi de ficat și de nervi.

Alifia lui Hotter pentru delăturarea crescăturilor de oase.

1/1 Cutie cu fl. 2. 1/2 Cutie cu fl. 1.20. delătură crescăturile de oase și depunerile osoase chiar și după 4—6 săptămâni. (boală învechită).



Preparate pentru veterinari, cele mai bune ale timpului mai nou, cari după atestare numărôse nu au fost ajunse de alte mijloace de natura aceasta.

Să se ceară numai preparate de ale lui Hotter și se nu se primescă altele. Deposit în farmacii și Droguerii.

Deposit principal la Dr. Emil Budai farmacia orașului Budapesta (Stadthausplatz) la Dr. Leo Egger & J. Egger Farmacia Palatinului VI Váci körút 17 și la farmacia Iosif Török Bpesta VI Kiraly uteza 12.

Fluidul lui Hotter „Training“

1 Sticlă cu fl. 1.20.

Conservează nervii și mușchii până la bătrânețe înaintată totdeauna puternici și vioi, pune în stare pe animal să presteze cele mai mari strapații și fugi, să înțelege după frecare cu fluidul „Training“.

Să mai folosește cu succes uimitor la tôte urmările cari obvin din opintiri prea mari, ologie, reumatism, și înțepenire.

Praful de porci a lui Hotter.

Nr. I și II

1 kg. fl. 1.20.

Cel mai buu mijloc pentru a produce pofta de mâncare și cu acesta prosperarea porcilor, forte acomodat în contra orbalțului (brâncă); Nr. II este de a se întrebuința la urdinare.

Mijloc în contra Colicei alui Hotter.

1 Sticlă fl. 1.50.

Contra la tot felul de colică și contra oprimii udului la cai precum și contra umflăturilor la vite cornute. [54] 26—104